

πάνε κι άλλα πολεμικά στα Χανιά, τότε πώς υιοθέτησε την πρόταση ή Γαλλία, κ' ύστερα πώς ή Ρωσία είπε να ξαναγίνη ξενική κατοχή. Είπανε ακόμα κ'ι πώς οι Δυνάμεις θάπαιτήσουν να ξανασηκωθούν τούρκικες σημαίες στα Κρητικά λιμάνια.

Ός τόσο, ή Τουρκία φοβέριζε πώς θα συμμαχήση και με την Αουστρία για να μη χάση την Κρήτη, και καλούσε στα όπλα μ'α ταξιαρχία ρεδιφιδων να φυλάξη τὰ θεσσαλικὰ σύνορα. Και τὸ μπυκοτάρισμα, καλμαρισμένο τώρα στη Σμύρνη, έπαιρνε κ' έδινε στην Πόλη, στο Μαρμαρά, στη Θεσσαλονίκη. Διάβασα και πώς αναγκάστηκε μ'α ελληνική εταιρεία να σηκώση τούρκικη σημαία στα βαπόρια της για να δουλεύουνε στα τούρκικα λιμάνια. Και μ' έλο που ή Πύλη έστειλε μηνήματα στις έπαρχίες να ήσυχάζουνε πιά, μ' έλο που οι Νεότουρκοι άρχισαν να τρώγονται συναμεταξύ τους, τὰ πράματα πήρανε άσκημο δρόμο, τόσο που επιτέλους αποφάσισαν οι 4 Δυνάμεις να τρίζουνε τὰ δόντια τους στην Πύλη για τήν άνώμαλη κατάσταση.

Για τήν ώρα, τὸ Κρητικό φαίνεται πώς έτσι θα πάη: για να μη γίνουμε χειρότερα θα μαζωχτή σε λίγο ή Έθνοσυνέλεψη, όπου θα πάνε κ' οι Μουσουλμάνοι πληρεξούσιοι δίχως όρκο, να διορίση νέα Έχτελεστική Έπιτροπή—έξη πρόσωπα, μ' άπ' όλα τὰ κόμματα. Κ' έμεις θα μείνουμε με τους έπαινους των «Τάιμς» για τήν ειρηνική μας στάση, με τις φοβέρες της Τουρκίας, μ'α και με τις βρισίες της Ρουμανίας για ένα έπεισόδιο που γένηκε στην Πειραιά από τους βαρκάρηδες άπάνω σ' ένα ρουμανικό βαπόρι, και με τήν περιφημη εκκαθάριση.—'Αλήθεια, παραλίγο να τὸ ξεχάσω: γένηκε κάποιον ξάφρισμα στα ύπουργεία της Παιδείας, των Έσωτερικών και των Οικονομικών, κλάψαν όσοι παυτήκανε, μ'α ο κόσμος δέν άλλαξε τήν όψη του.

ΑΘΗΝΙΩΤΗΣ

Π. Σ. ΔΕΛΤΑ

ΠΑΙΔΙΚΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ

—ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ (με εικόνες του κ. Ν. Δύτρα).

—Η ΚΑΡΙΑ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΑΣ (με εικόνες της Κας Σοφίας Λασκαρίδη).

Τυπώθηκε στη Λόντρα, σε διαλεκτό χαρτί και είναι καλλιτεχνικά δεμένο. Πουλιέται στο βιβλιοπωλείο της «Εστίας» δρ. 3,50.

φεβρό και λάγνο άγκάλιασμα που κάνει ολόκληρης της ανθρώπινης ψυχής ο Σαίξπηρ. Ο Meredith απλώνεται στο ξεσκάλισμα του ανθρώπινου χαρακτήρα, της ευαισθησίας, της κοινίας, αλλά παίρνοντας, με ιδιαίτερη, όπως πάντα, τέχνη, τή ζωή στον ίσιο μέτρο δρόμο της και μόνο τὸ φυσικό της κύλισμα περιγράφοντας.

Διαβάζοντας κανείς τὸ Meredith πρέπει, καθώς είπαμε, να παραβλέψη αυτό τὸ άξίωμα, να πούμε, του ομοιομορφου, γιατί ίσα-ίσα τὸ έργο του Meredith μας αναγκάζει, αν θέλουμε να τὸ νοιώσουμε, να τὸ παραβλέψουμε αυτό. Η ενέργεια σ' αυτό δέν είναι πυκνομαζωμένη γύρω από μιά intrigue, και τὰ πρόσωπα δέ φαίνονται σ'ά νάταν άπάνω σε ζωγραφιά. Μόνα σε πολλά γυρίσματα κι άπειρες αναλυτικές λεπτομέρειες άφίνεται, σ' εκείνον που διαβάσει, να βρη τὸ θέμα, που όλένα ξεφεύγει, και να στυλώση τους χαρακτήρες. Πρέπει κανείς να μαζέψη αυτά τὰ μικροπράματα, τήν κίνηση, τὰ λόγια, κ' άπ' αυτά όλα να νοιώση τὸ σκοπό του συγγραφέα. Ολόκληρο αυτό τὸ έργο είναι μιά σύνθεση με παρατηρήσεις και συλλογισμούς που όλα μαζί σαν πυραμίδα καταλήγουνε σε μιά αληθινή κορυφή και σ' ένα άπλο σκοπό. Ο ίδιος έ

Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ

ΓΙΑ ΤΑ ΜΟΥΣΙΚΟΚΡΙΤΙΚΑ ΓΥΜΝΑΣΜΑΤΑ

Φίλε Νουμά,

Διαβευαίω τόν κ. Μανόλη Καλομοίρη, μουσικό, ότι έδιάβασα με πολλή προσοχή και άμεροληψία τὰ όσα ως τώρα έγράφτηκαν στο «Νουμά» και άλλου για τὸ ζήτημα του 'Ωδειου, με ιδιαίτερη δέ προσοχή και άμεροληψία έδιάβασα και τὰ δικά του. Δέν είμπορώ όμως να πω άλλο τόσο για όσους έδιάβασαν ή δέν έδιάβασαν και έκριναν τὰ όσα έγγραφα πρό καιρού έγώ και τελευταία ο κ. Αξιώτης για τὸ 'Ωδειο. Σ' αυτό τὸ θέμα, βέβαια, χρειάζεται μιά πολύ πλείο εύρύτερη συζήτηση από έλείνη που θα μου επέτρεπεν ο χώρος του «Νουμά», συζήτηση, που έλπίζω θα γίνη μιά όχι πολύ μακρυνή ήμέρα.

Ός τόσο, τι έδω τώρα είμπορώ να κάνω είναι τὸ να εκφράσω τήν ευχαριστήσή μου που ο κ. Βάρβογλης πρώτα και ύστερα ο κ. Καλομοίρης (όχι στο πρώτο του άρθρο, αλλά στα κατόπι) συμφωνούνε μαζί μου στο ότι τὸ 'Ωδειο δέν έχτελει τόν προορισμό του, είναι δέ βέβαιος ότι, αν ο κ. Καλομοίρης, π. χ. έμνε στον τόπο μας για κάμπισσο καιρό και έμελετώσε έτσι βαθύτερα τὰ πράγματα, θα έλεγε πώς ήσαν λίγα όσα ως τώρα είπαμε έμεις για τὸ 'Ωδειο. Είμαι δέ ακόμα βέβαιος ότι θα έσυμφωνούσε και με τόν κ. Αξιώτη σ' όσα στη φυλλάδουλα του έγγραψε, αν τὰ διάβαζε καλλίτερα, γιατί έγώ, που τὰ διάβασα πλείο προσεκτικά, έκατάλαβα σε πολλά, όλωσδιόλου διαφορετικά πράγματα από ό, τι κατάλαβεν ο κ. Καλομοίρης.

Ο κ. Αξιώτης και έγώ είχαμε πάντα τήν ιδέα ότι τὸ παλιό 'Ωδειο, ακολουθώντας ένα φυσικό δρόμο, σύμφωνα με τόν βαθμό της ανάπτυξης της εποχής του, θάφτανε με τόν καιρό σ' ένα φυσικό τέρμα προόδου και όχι σε ψεύτικο όπου έφερε τὸ μουσικό κοινό ή έξω από κάθε αίσθημα και κάθε λογική πορεία του υπό τόν κ. Νάζο 'Ωδειου.

Ός δείγμα της όρθης αντίληψης των παλιών μορφωτών του 'Ωδειου (που είζεραν τόν Βετχόβεν), ο κ. Αξιώτης ανέφερεν, ακολουθώντας μιάν ιστορική σειρά και ένα ιστορικό πνεύμα, τὰ άπλά εκείνα και εύληπτα έργα, που ήσαν της πρώτης ανάγκης σ' ένα κοινό που, καθώς λέει ο κ. Αξιώτης, πριν μάθη να διαβάξη, έχει ανάγκη να μάθη πρώτα να συλλαβίξη.

Meredith δέν κριτικάρει τὸ έργο του αλλά αντικειμενικά, να πούμε, τὸ συνθέτει. Μας άραδιάζει τὰ στοιχεία της πραγματικότητας, βελονίες μικρές και πολλές φορές ασύλληπτες, κι άφίνει στη δική μας αντίληψη να φροντίσουμε για τὸ νόημα. Η τέχνη του είναι γεμάτη περιπλοκές, σαν τή ζωή. Κάποτε φαίνεται σαν περιτολόγος γράφοντας άκατανόητες φλυαρίες, αλλά και πάλι όλα του μας βοηθούν στο ζήτημα της αλήθειας που κυνηγάει. Κάθε πρόσωπο, χωρ' να μας συστηθη, σγκώνεται σιγά-σιγά έμπρός μας ή ύλο μ' αληθινό και βγαλμένο ύστερ' από βαθύτατη παρατήρηση της ζωής. Σ' όλα αυτά μιά πρωτότυπη αντίληψη και μιά ξεχωριστή ανεξαρτησία μας ξεφνίζουνε. Πρέπει πρώτα-πρώτα να καταλάβουμε— έμεις οι ξένοι τουλάχιστον— τή δύσκολη με καλοκάμων γλώσσα, να συνθέσουμε στην τέχνη του και να υπεπαχτούμε στους τρέπους του συγγραφέα, γιατί αυτός δέν κοιτάζει να ύποταχτή στη θέλησή μας ή σε κοιούς κανόνες, αλλά δικούς του ρυθμούς δημιουργώντας μας τραβάει πίσω από αυτός. Στο σύνολό του μπορεί κανείς να τόν παρομοιάση κάπως με τους γάλλους decadents. Εκείνος ο πρόλογος του Egoist μερικές του παρατηρήσεις στην Diana of the Cross-

Βέβαια, σ' ένα τέτοιο κοινό, όπως πολύ καλά λέει και ο κ. Καλομοίρης, θα ήτανε μωρία να άρχιζε κανείς με τήν Ένάτη του Βετχόβεν και με τόν αυστηρό κλασικισμό, όπως έκανεν ο κ. Νάζος, σ' ένα milieu δέ ντιλεταντιστικό, όπως εκείνο που έκαλλιέργησε και έμόρφωσε τὸ νέον 'Ωδειο.

Και τους καρπούς αυτής της άπότομης και άκαίρης δίαιτας τους ξερούμε δυστυχώς.

Ο κ. Αξιώτης τώρα, εξακολουθώντας λέει ότι βέβαια δέν θα ήσαν τὰ εύκολονήτα αυτά έργα ή διαρκής τροφή του 'Ωδειου, αλλά θα προετοιμάζαν σιγά, σιγά, και όχι άπότομα τήν άφιξη του κλασικισμού, που είναι άπαράκλιτη μορφωτική βάση σε μιά ώριμμένη εποχή, και για τόν πλείο πρωτογενή μουσικώς λαό του κόσμου.

Ο κ. Καλομοίρης τώρα, φαίνεται σαν να θέλη να βάλη με τὸ σταυρό στο στόμα του κ. Αξιώτη, πράγματα που δέν θα επέτρεπτο να τὰ έλεγεν ούτε ο πλείο άπειρος στη μουσική. Και είναι αληθινά σ' άπορήση κανείς, πώς ένας μουσικός, τελειόφοιτος 'Ωδειου, σαν τόν κ. Καλομοίρη, ο όποιος βέβαια ξέρει πολύ καλά ότι σε κάθε 'Ωδειο του κόσμου μιά είναι ή πορεία και ένα άπάνω κάτω κι' άναλλοίωτο τὸ πρόγραμμα των μελετωμένων και εκτελουμένων έργων, μέσα πάντα και γύρω στον κλασικισμό, πώς είναι δυνατόν, λέγω, να φαντασθη ότι ένας άλλος συνάδελφός του, διπλωματούχος ενός βιουδήπτε ευρωπαϊκού 'Ωδειου είμπορεί να πη όσα αυτός ίφαντάστηκε ότι είπεν ο κ. Αξιώτης. Ας με συγχωρήση ο κ. Καλομοίρης να τὸ πω, ότι αυτό είναι αληθινά, πολύ άστείο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΑΜΠΕΛΕΤ

ΑΠΟ ΤΗ ΣΥΛΛΗ

Φίλε «Νουμά»,

Μούναι, με τήν αλήθεια, άδύνατο να μοιρέσω με δυο λόγια να Σου περιγράψω τή συγκίνηση, τή χαρά και τὸ ξεκαθύμημα που μας έπικσε όλους δώ πέρα με τὸ γλυκόν αντίλαλο της προκήρυξης της Έφορίας του πρότυπου Σκολείου μας.

Συντροφισμένοι όλοι μες στο σαλονάκι τ' Αδερφάτου μας «Γλώσσα και Ζωή» μ' ένα παράξενον ένθουσιασμό τή διαβάταμε και τήν ξαναδιαβάταμε. Να μας ζήσουν, να μας πολυχρονίσουν οι αληθινοί σωτήρες του Έλληνισμού, είτανε τὰ μόνα χεροκροτήματά μας. Μπραβο τους! Ο Θεός να τους πολυ-

ways μας ζυώνουνε πολύ στο Mallarmé. Η άνάυσή του πάλι κ' ή βαθειά του ψυχολογία μας φέρνουν, όπως είπαμε και παραπάνω, προς τόν Beyle. Αυτά τὰ δυο έργα του, ο Egoist, και ή Diana of the Crossways, άρχίζουνε με άκατανόητες φράσεις που μόνο αυτές θάφταναν για να μη μας άφήσουν να τὰ τελειώσουμε. Πουθενά δέ γίνεται σύσταση— όπως τις περισσότερες φορές τουλάχιστο— των προσώπων του και τὸ ένδιαφέρο μας δέν ξεσηκώνεται από τὰ μικρά του έπεισόδια. Μικρές-μικρές λεπτομέρειες περνούν από μπροστά μας σαν κινηματογραφικό θέαμα κ' ή μιά δέχεται τήν άλλη. Συνάντητες, περιπάτοι, παρατηρήσεις, έρχονται τὸ ένα κοντά σ'άλλο μόνο και μόνο για να εύκολύνουν, για να προκαλέσουν τήν κουβέντα που έτσι πρηνωρεί άβίαστα. Ο διάλογος μας φανερώνει τις ψυχές, κι όταν έβη στιγμή που ο συγγραφέας νομίζει πως τὰ πρόσωπα φαίνονται αρκετά από τὰ λόγια τους, τὸ μυθιστόρημα τελειώνει....

Στο Meredith δέν πρέπει να περιμένουμε να ανακαλύψουμε καινούργιες ιδέες, γιατί άλλωστε αυτό δέν είναι και έργο του μυθιστοριογράφου. Πρέπει πίο πολύ να εξετάζουμε τήν ενέργεια που δείχνουν τὰ πρόσωπα και να κούμε τή γλώσσα που χυουν τὰ

